

Bc. Lucie MRVKOVÁ, *Majetkové spory 50. let 16. století v Českých Budějovicích*, České Budějovice 2019 (= diplomová práce, Historický ústav, Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích), 99 s.

Posudek oponenta diplomové práce

Diplomová práce Lucie Mrvkové hledá odpověď na otázku, zda vůbec a případně v jaké míře byla v Českých Budějovicích v polovině 16. století akceptována a používána nejstarší tištěná sbírka městských práv Brikcího Kouřimského z Licka dokončená 1534 a vydaná o dva roky později. Činí tak na základě analýzy majetkových sporů zaznamenaných ve třech knihách sporného soudnictví. Jejich rozboru autorka předoslala dvě kapitoly věnované dějinám Českých Budějovic a právní knize Brikcího z Licka.

Jim předchází obsáhlý *Úvod*, v němž se studentka zabývala literaturou k dějinám měst v raném novověku, Českých Budějovic i městského soudnictví. Zejména první část je ale velmi selektivní a čtenáři není příliš jasné, podle jakého klíče Lucie Mrvková práce k dějinám měst vybírala, což ostatně platí k pro výběrový přehled literatury k dějinám zvoleného města. Následující kompilativně pojatá kapitola o starších dějinách Českých Budějovic si všímá různých oblastí jejich vývoje, překvapivě tu ale vzhledem k tématu kvalifikační práce zcela chybí pojednání o městské správě a městské kanceláři, v níž byly analyzované knihy vedeny. Jestliže jádrem kvalifikační práce má být analýza majetkových sporů, tak bych očekával, že autorka představí instituce, do jejichž kompetence tato oblast správy města patřila, ať již šlo o městskou radu či městského rychtáře. V kapitole rovněž chybí pojednání o tom, jaké typy soudů se v Českých Budějovicích v půli 16. věku odehrávaly, či o starší právní tradici.¹

V další opět kompilativně pojaté kapitole se autorka zabývala osobou Brikcího z Licka a jeho snahami o kodifikaci městského práva.² Zatímco pasáže o městském soudnictví jsou spíše stručné a v některých ohledech zjednodušující (např. vymezení právních okruhů, přijetí Koldí-

¹ Zdeněk ŠIMEČEK, *České Budějovice a Staré Město pražské (K dějinám městské jurisdikce 15. a 16. století)*, Právněhistorické studie 15, 1971, s. 115–139.

² Při tázání po zdrojích, z nichž Brikcí ve své sbírce vycházel, mohla studentka kromě studie Jaromíra Čelakovského využít ještě novější pojednání, jehož autorem byl Bohumil RYBA, *K pramenům Práv městských mistra Brikcího z Licka*, Strahovská knihovna 8, 1973, s. 5–18.

novy kodifikace), naopak velmi obsáhle (s. 24–64) Lucie Mrvková analyzovala ty pasáže Brikcího sbírky, v nichž věnoval pozornost povinnostem představitelům městské správy, průběhu městských soudů a řešení různých typů majetkových pří. Všechny teze přitom bohatě dokládala citacemi z *Práv městských*.

Vlastní interpretační jádro předkládané diplomové práce má představovat třetí kapitola věnovaná majetkovým sporům, jež se odehrávaly v Českých Budějovicích v padesátých letech 16. století. Přestože autorka vycházela ze tří městských soudních knih (s. 65), ani u jedné neprovedla kritiku. Čtenář se tak nic nedozví nejen o jejich časovém rozsahu, ale především o tom, kdo do nich zapisoval, pro jaké typy soudních sporů byly vedeny či jak se případně zápisy v jednotlivých knihách vzájemně doplňují. Tyto skutečnosti jsou spolu s výše uvedenými výtkami o podobě českobudějovické městské správy a městského soudnictví klíčové pro následnou interpretaci jednotlivých pří. Z nich se autorka zabývala záznamy o splátkách dluhů, kterých se jí podařilo doložit 113, pořizoval je rychtář a, jak doložila, neměly žádný konfliktní potenciál.

Další již zajímavější skupinu představovaly spory o majetek, jichž se autorce podařilo v analyzovaných písemnostech zachytit deset. Z nich věnovala pozornost šesti, které jí prameny umožnily rekonstruovat. Podařilo se jí přitom prokázat, že pře byly řešeny s pomocí Brikcího zákoníku, na nějž se také v jednom případě výslovně odkazovalo. Spolu se zmíněnou kodifikací se vyskytovaly odkazy na Vladislavské zřízení zemské či jedna žádost o právní pomoc adresovaná do Starého Města pražského, k jehož stolici České Budějovice náležely. Protože ve čtyřech analyzovaných sporech vystupoval měšťan David kramář, věnovala autorka pozornost strategii jeho chování před městským soudem, zejména znalosti městského práva. Odpověď na otázku, kde ji mohl získat, zda například členstvím v městské radě, ale čtenář v práci postrádá. Výklad o jednotlivých kauzách studentka opět bohatě dokládala citacemi z pramenů, v nichž se však vyskytují chyby (např. nesprávné čtení na s. 69), s nimiž je ale možné se setkat i na dalších místech textu (zejména nesjednocené psaní malých a velkých písmen).

Diplomová práce Lucie Mrvkové sice dokládá, že u českobudějovického městského soudu se v polovině 16. století používala Brikcího sbírka, činí tak ale na úzkém spektru pramenů, které se navíc autorce nepodařilo zasadit do potřebného kontextu, který by jí mohla nabídnout znalost

předchozí či soudobé soudní praxe ve zkoumaném městě, podoba tamní městské správy a městského soudnictví nebo kritika analyzovaných písemností. Z tohoto důvodu práci sice doporučuji k obhajobě, ovšem navrhuji hodnotit ji stupněm **dobře**.

Jindřichův Hradec, 15. srpen 2019

doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.